

Sygn. akt V AGa 199/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jadwiga Galas
Sędziowie:	SA Lucjan Modrzyk (spr.) SA Tomasz Pidzik
Protokolant:	Diana Pantuchowicz

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. G. (1), K. K. (1), B. P., M. S. (1) i P. S. (1)

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o uchylenie uchwały lub stwierdzenie nieważności uchwały

na skutek apelacji powodów K. K. (1) i P. S. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 19 kwietnia 2017 r., sygn. akt X GC 579/16

1. prostując oczywistą niedokładność w oznaczeniu strony pozwanej w rubrum wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 19 kwietnia 2017 r., sygn. akt X GC 579/16 w ten sposób, że jest nią Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G." – oddała apelację;

2. zasądza na rzecz pozwanej od powoda P. S. (1) i powoda K. K. (1) po 810 (osiemset dziesięć) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Lucjan Modrzyk	SSA Jadwiga Galas	SSA Tomasz Pidzik
--------------------	-------------------	-------------------

Sygn. akt VAGa 199/18

UZASADNIENIE

Powodowie P. S. (1), M. G. (1), M. S. (1), K. K. (1), B. P. wnieśli przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. pozew o uchylenie uchwały wspólników pozwanej nr (...) (zarówno w wersji od strony 8 jak i w wersji poprawionej poczynając od strony 21 Aktu notarialnego repertorium A numer (...)) z dnia 6 października 2016 roku z powodu:

- a) sprzeczności uchwały z ustawą z dnia 2 listopada 2000r. Kodeks spółek handlowych na podstawie art. 567 k.s.h. w zw. z art. 425 § 1 k.s.h. w zw. z art. 611 pkt 10, art. 612, art. 613 i art. 620 k.s.h. oraz w nawiązaniu do art. 237 § 3, art. 240 § 2 i art. 492 § 2 Kodeksu handlowego z dnia 27 czerwca 1934r. z późniejszymi zmianami w zakresie przepisów nie unieważnionych oraz sprzeczności z obowiązującą Umową Spółki (...) Sp. z o.o. w zakresie Działu III. Kapitał Zakładowy § 7 pkt 6 i pkt 7 i mającą na celu pokrzywdzenie części wspólników osób fizycznych oraz sprzeczności z dobrymi obyczajami,
- b) przedwczesności rozstrzygnięcia, a to z uwagi na dopuszczenie przez Sąd rejestrowy dowodu z opinii uzupełniającej biegłego rewidenta z badania planu przekształcenia Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w spółkę akcyjną,
- c) naruszenia przepisu art. 238 k.s.h. z uwagi na naruszenie obowiązku terminowego zwołania Zgromadzenia Wspólników.

Jednocześnie powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanej na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że są wspólnikami pozwanej i jej emerytowanymi pracownikami. Nakreślili, że zaskarżona uchwała odnosi się do planu przekształcenia pozwanej w spółkę akcyjną. Plan przekształcenia został opracowany i przyjęty uchwałą Zarządu nr (...) z dnia 20.05.2016r., który następnie zwrócił się do Rady Nadzorczej z wnioskiem o pozytywne zaopiniowanie przekształcenia, co też ta uczyniła. W ocenie powodów projekt przekształcenia nie uzasadniał konieczności zmiany formy spółki. Powodowie wskazali, że w dniu 11 lipca 2016 roku złożyli do Zarządu spółki pismo przedstawiające niektóre aspekty planu przekształcenia niezgodne z obowiązującą umową spółki i powodujące umniejszenie praw w celu pokrzywdzenia wspólników będących osobami fizycznymi. Jednak ich stanowisko zostało odrzucone. Odnieśli się do sprzeczności poszczególnych kwestionowanych przez nich paragrafów zaskarżonej uchwały z umową spółki, dotyczących praw wspólników. Wskazali także na uprzywilejowaną pozycję wspólnika dominującego w spółce mającą wynikać z planu przekształcenia.

W odpowiedzi na pozew pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz od powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W pierwszej kolejności pozwana wskazała na rozbieżności wynikające z uzasadnienia pozwu, gdzie znalazły się zarówno zarzuty uzasadniające jej uchylenie w oparciu o przepis art. 249 § 1 k.s.h., jak i stwierdzenie nieważności uchwały w oparciu o przepis art. 252 § 1 k.s.h. Pozwana nakreśliła, że żądania powodów związane z uprzywilejowaniem w zakresie prawa głosu i dywidendy pozostaje niezgodnie z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, natomiast w zakresie objęcia akcji w spółce przekształconej – nie jest możliwe do wykonania. Pozwana wskazała, że odnoszenie się przez wspólników do wartości rynkowej przy wycenie udziałów nie ma umocowania w obowiązujących przepisach i jest efektem nierozróżniania sytuacji, w której obowiązek wypłaty na rzecz wspólnika spoczywa na spółce – za wynagrodzeniem ustawowym odzwierciedlającym wartość bilansową spółki, od sytuacji negocjowania ceny sprzedaży udziału z potencjalnym nabywcą według zasad rynkowych dowolnie kształtowanych przez strony oraz na ich ryzyko. Odnosząc się do zmiany formy organizacyjnej spółki pozwana wskazała, że jest to uzasadnione skalą przedsiębiorstwa i nie może samo w sobie zostać poczytane za naruszające interesy wspólników mniejszościowych i sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Na rozprawie w dniu 5 kwietnia 2017 roku powodowie, poza nieobecną powódką B. P., zgłosili żądanie alternatywne w sytuacji, gdyby Sąd uznał, że nie ma podstaw do uchylenia uchwały, o stwierdzenie jej nieważności. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa zarówno w zakresie żądania uchylenia uchwały, jak i stwierdzenia jej nieważności. Pełnomocnik powoda P. S. (1) wniósł nadto o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2017 roku, wydanym pod sygn. akt X GC 579/16 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił powództwo i zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 1.097 złotych tytułem kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie to oparł Sąd I instancji na następujących ustaleniach faktycznych:

Zgodnie z §7 umowy spółki Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. (dalej (...) lub „spółka”), kapitał zakładowy spółki wynosi 3 311 227 zł. Liczba udziałów objętych przez wspólników wynosi 10 579, w wartość nominalna każdego z nich wynosi 313,00 zł (§7 ust. 1). Udziały w kapitale zakładowym spółki są równe i niepodzielne. Każdy ze wspólników może posiadać więcej udziałów niż jeden. Udziały mogą być pokrywane wkładami pieniężnymi i niepieniężnymi. Udziały mogą być zwykłe i uprzywilejowane. Zgodnie z §7 ust. 6 umowy wprowadzono dziesięciokrotne uprzywilejowanie 2390 udziałów istniejących w spółce na dzień 30 kwietnia 1998 roku. Uprzywilejowanie dotyczyło siły głosów na zgromadzeniu wspólników, udziału w podziale zysku, udziału w podziale majątku w przypadku likwidacji Spółki. W myśl §7 ust. 7 umowy w przypadku przekształcenia się w spółkę akcyjną, na każdy udział uprzywilejowany przypada dziesięć razy więcej akcji niż na udział nieuprzywilejowany.

(dowód: umowa spółki tekst jednolity na dzień 3 lutego 2015 roku k. 114-117)

Zarząd pozwanej Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. w dniu 20 maja 2016 roku przyjął uchwałę nr (...) w sprawie przyjęcia planu przekształcenia ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną. Na podstawie planu przekształcenia wartości bilansowa majątku pozwanego na dzień 1 maja 2016 roku wynosiła 39 047 400,02 zł. Wartość bilansowa majątku pozwanego na dzień 1 maja 2016 roku została ustalona na podstawie bilansu stanowiącego część sprawozdania finansowego sporządzonego dla celów przekształcenia, przy zastosowaniu takich samych metod i w takim samym układzie jak ostatnie roczne sprawozdania finansowe sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku. Wartość jednego i niepodzielnego udziału w kapitale zakładowym pozwanej spółki (spółki przekształcanej) wynosi 3 691,03 zł zgodnie ze sprawozdaniem finansowym sporządzonym dla celów przekształcenia na dzień 1 maja 2016 roku przy zastosowaniu takich samych metod i w takim samym układzie jak ostatnie roczne sprawozdania finansowe sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku.

(dowód: uchwała nr (...) zarządu pozwanego z 20 maja 2016 roku k. 57-58)

Postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2016 roku (sygn. akt X Ns. Rej. KRS (...) KRS (...)) Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy wyznaczył biegłego rewidenta celem zbadania w trybie art. 559 §1 i 2 ksh planu przekształcenia pozwanej spółki w spółkę akcyjną.

(dowód: odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt X Ns. Rej. KRS (...) KRS (...) z 2 sierpnia 2016 roku k. 127)

Zgodnie z opinią niezależnego biegłego rewidenta A. A. z badania planu przekształcenia spółki (sporządzonego dla wspólników spółki przekształcanej) z sierpnia 2016 roku plan przekształcenia zawiera wszystkie elementy i załączniki wymagane w Kodeksie spółek handlowych. Sprawozdanie finansowe sporządzone dla celów przekształcenia przedstawia rzetelnie i jasno we wszystkich istotnych aspektach sytuację majątkową i finansową jednostki na dzień 1 maja 2016 roku, jak też jej wynik finansowy za okres od 1 stycznia 2016 roku do 1 maja 2016 roku; jest zgodne z wymaganiami zastosowania zasad rachunkowości. Wartość udziałów została poprawnie określona na podstawie sprawozdania finansowego sporządzonego dla celów przekształcenia.

(dowód: opinie z badania planu przekształcenia k. 118- 119)

Pismami z 31 sierpnia 2016 roku i 15 września 2016 roku pozwana spółka zawiadomiła wspólników o zamiarze powzięcia uchwały o przekształceniu spółki ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną. Przedstawiła istotne elementy planu przekształcenia przyjętego uchwałą nr (...) Zarządu Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. z dnia 20 maja 2016 roku oraz istotne elementy opinii biegłego rewidenta z badania planu przekształcenia wydanej w dniu

25 sierpnia 2016 roku. Do pisma załączono projekt uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanego w sprawie przekształcenia i projekt statutu spółki akcyjnej.

(dowód: pisma pozwanego z 31 sierpnia 2016 roku i 15 września 2016 roku k. 128-129, 136-137)

Pismem z dnia 22 września 2016 roku zarząd pozwanej zwołał nadzwyczajne Zgromadzenie wspólników na dzień 6 października 2016 roku w siedzibie spółki w G. przy ulicy (...). Zaproponowano następujący porządek obrad:

1. otwarcie zgromadzenia, wybór przewodniczącego,
2. wybór sekretarza,
3. wybór komisji skrutacyjnej,
4. stwierdzenie prawidłowości zwołania zgromadzenia,
5. przyjęcie porządku obrad,
6. podjęcie uchwały w sprawie przekształcenia B. w spółkę akcyjną,
7. wolne wnioski,
8. zamknięcie obrad

W piśmie z 22 września 2016 roku znalazła się informacja, że zgodnie z art. 564 ksh wspólnicy powinni złożyć w terminie do dnia powzięcia uchwały o przekształceniu spółki w spółkę akcyjną pisemne oświadczenia o uczestnictwie w spółce akcyjnej; oświadczenia takie składane są na wezwanie spółki przesłane do wspólników listem polecony. Ponadto zarząd pozwanego w piśmie udzielił informacji, że istnieje możliwość złożenia przez wspólnika oświadczenia o uczestnictwie w spółce akcyjnej w dniu powzięcia uchwały o przekształceniu to jest w dniu 6 października 2016 roku bezpośrednio na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników. Z pisma wynika, że zarząd pozwanego przewidywał podpisanie statutu spółki akcyjnej między 21 a 28 listopada 2016 roku.

(dowód: zaprowadzenie na nadzwyczajne zgromadzenie wspólników k. 138)

Postanowieniem z dnia 30 września 2016 roku (sygn. akt X Ns. Rej. KRS (...) KRS (...)) Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego A. A. celem ustosunkowania się do zarzutów wnioskodawcy wskazanych w piśmie z dnia 14 września 2016 roku, zobowiązał biegłą do przedłożenia sądowi w terminie 14 dnia wraz z dowodami doręczenia odpisu opinii zarządowi spółki przekształconej, kosztami opinii biegłego obciążono wnioskodawców. Odpis postanowienia doręczony został pozwanej 10.10.2016 r. – już po dacie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników.

(dowód: odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt X Ns. Rej. KRS (...) KRS (...) z 30 września 2016 roku z prezentatą przyjęcia k. 165)

W dniu 6 października 2016 roku odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników pozwanej podczas którego podjęto między innymi uchwałę nr (...) na mocy której przekształcono spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną pod firmą (...) Spółka Akcyjna (§1 uchwały nr (...)). W myśl §2 uchwały Kapitał zakładowy przekształconej spółki miał wynosić 3 311 227,00 zł i miał dzielić się na 8 607 akcji zwykłych i imiennych serii (...), o numerach od (...) do (...) o wartości nominalnej po 311,00 zł każda i 1 972 akcje uprzywilejowane imienne serii (...) o numerach od (...) do (...) o wartości nominalnej po 311 zł każda akcja. Każda akcja uprzywilejowana zgodnie z §3 uchwały daje prawo do: 2 głosów na walnym zgromadzeniu, dywidendy powiększonej o połowę w stosunku do dywidendy przysługującej z akcji nieuprzywilejowanej, 10-krotnego udziału w podziale majątku w przypadku likwidacji spółki w stosunku do udziału przypadającego z akcji nieuprzywilejowanej. W myśl §4 przedmiotowej uchwały na wypłaty dla wspólników

nie uczestniczących w spółce przekształconej miano przeznaczyć kwotę 369 103,00 zł. Kwota ta miała być mniejsza od 10% wartości bilansowej majątku spółki wynikającej z bilansu sporządzonego do celów przekształcenia na dzień 1 maja 2016 roku. Zgodnie z §5 uchwały nr (...) w sytuacji, w której oświadczenia o uczestnictwie w spółce przekształconej miały być nie złożone przez wszystkich dotychczasowych wspólników spółki przekształcanej w trybie art. 564 ksh upoważniono zarząd spółki przekształcanej do dokonania przydziału pozostałych na rzecz tego z dotychczasowych wspólników, któremu w wyniku przekształcenia miała przysługiwać największa ilość akcji w spółce przekształconej, za zapłata na rzecz spółki przekształconej kwoty stanowiącej iloczyn ilości akcji przyznanych w powyższym trybie i wartości jednego udziału w spółce przekształcanej, ustalonej na podstawie sprawozdania finansowego sporządzonej dla celów przekształcenia na dzień 1 maja 2016 roku. Zarząd spółki przekształcanej miał dokonać przydziału akcji według opisanego wyżej upoważnienia przed podpisaniem statutu spółki przekształconej, o którym mowa w art. 556 pkt. 4) kodeksu spółek handlowych i miał wyłożyć uchwałę zarządu w siedzibie spółki przekształcanej w dniu podpisania statutu spółki przekształconej. Po myśli §6 uchwały wspólnikom uczestniczącym w spółce przekształconej miano nie przyznawać osobiście żadnych praw. W skład pierwszego zarządu spółki przekształconej zgodnie z §7 uchwały powołano na okres 3-letniej współpracy L. M. powierzając mu jednocześnie funkcję prezesa Zarządu i M. B. powierzając mu jednocześnie funkcję Wiceprezesa Zarządu. Na podstawie §8 uchwały w skład pierwszej rady nadzorczej spółki przekształconej powołano na okres 4-letniej wspólnej kadencji D. P. powierzając mu jednocześnie funkcję przewodniczącego rady nadzorczej, P. K. powierzając mu jednocześnie funkcje sekretarza rady nadzorczej i W. J. powierzając mu jednocześnie funkcję członka rady nadzorczej. Zgodnie z treścią §9 uchwały wyrażono zgodę na brzmienie statutu spółki przekształconej o treści zgodnej z załącznikiem do uchwały. Uchwała weszła w życie zgodnie z dniem podjęcia (§10 uchwały).

Zgodnie z §5 statutu spółki przekształconej stanowiącej załącznik do uchwały nr 5/2016 kapitał zakładowy spółki wynosi 3 311 227 złotych i dzieli na 10 579 akcji imiennych o wartości nominalnej po 311 złotych każda akcja w tym: 8 607 akcji zwykłych nieuprzywilejowanych imiennych serii (...) o numerach od (...) do (...), 1 972 akcji uprzywilejowanych imiennych serii (...) o numerach od (...) do (...). Kapitał zakładowy został pokryty w całości. Każda akcja zwykła nieuprzywilejowana daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu. Każda akcja uprzywilejowana daje prawo do: 2 głosów na walnym zgromadzeniu, dywidendy powiększonej o połowę w stosunku do dywidendy przysługującej z akcji nieuprzywilejowanej, 10-krotnego udziału w podziale majątku w przypadku likwidacji spółki w stosunku do udziału przypadającego z akcji nieuprzywilejowanej. W przypadku zbycia akcji uprzywilejowanych, uprzywilejowanie to przechodzi na nabywcę akcji. Akcje w kapitale spółki zakładowym spółki są równe i niepodzielne. Akcje mogą być pokrywane wkładami pieniężnymi i niepieniężnymi. Spółka może emitować obligacje, w tym obligacje zamienne na akcje oraz obligacje z prawem pierwszeństwa objęcia nowych akcji, jak również inne papiery wartościowe. W przypadku, w których akcje imienne są objęte wspólnością majątkową małżeńską akcjonariuszem może być tylko jeden z małżonków.

Następnie wspólnik P. S. (1) złożył zastrzeżenia co do treści planu przekształcenia i załączników w przedmiocie błędów merytorycznych. Wobec powyższego prezes pozwanego wskazał, że wartość nominalna udziałów w planie przekształcenia, projekcie uchwały o przekształceniu i statucie powinna wynosić 313,00 zł. Co do zarzutu P. S. (1) co do naruszenia art. 238 §1 ksh prezes zarządu pozwanego oświadczył, że termin planowanego zgromadzenia wspólników w sprawie przekształcenia spółki był wskazywany już w zawiadomieniach kierowanych do wspólników, o których mowa w art. 560 §1 ksh.

W dalszej kolejności M. G. (1) zabrał głos zgłaszając do §4 projektu uchwały o przekształceniu odnośnie wysokości wynagrodzenia dla wspólników nieuczestniczących w spółce przekształconej. Wspólnik B. P. zgłosiła zastrzeżenia dotyczące uprzywilejowania akcji w spółce przekształconej w zakresie głosów i dywidendy, tj. treści §3 projektu uchwały o przekształceniu.

M. G. (1) zabrał głos odnośnie naruszenia §7 ust. 7 umowy spółki przy planowanym przekształceniu.

K. K. (1) zgłosił wniosek formalny o zarządzenie przerwy w obradach w celu sformułowania treści uchwały o przekształceniu, uwzględniającej zmiany w §3 i 4, ustalone przez wspólników mniejszościowych. Przewodnicząca

zarządziła piętnastominutową przerwę w obradach zgromadzenia wspólników. Po przerwie wznowiono obrady i wspólnicy mniejszościowi złożyli propozycje zmiany §4 projektu uchwały o przekształceniu i zmiany §3 uchwały o przekształceniu.

Zaproponowano podjęcie uchwały w przedmiocie zmiany treści §4 projektu uchwały nr 5/2016 nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników w brzmieniu: „Na wypłaty dla wspólników nie uczestniczących w spółce przekształconej przeznaczona jest kwota 1 348 800,00 zł. Kwota ta jest mniejsza od 10% wartości bilansowej majątku spółki wynikającej z bilansu sporządzonego do celów przekształcenia na dzień 1 maja 2016r.” W głosowaniu nad zmianą treści §4 uchwały nr (...) oddanych zostało 27787 ważnych głosów w tym 405 głosów „za”, 27372 głosów „przeciw”, 10 głosów „wstrzymujących się” – uchwała nie została podjęta.

Następnie zaproponowano podjęcie uchwały w przedmiocie zmiany treści §3 projektu uchwały nr (...) nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników w brzmieniu: „Każda akcja uprzywilejowana, o której mowa w §2 lit. b), daje prawo do: a) 10 głosów na walnym zgromadzeniu, b) dziesięciokrotnej dywidendy w stosunku do akcji nieuprzywilejowanej, 10-krotnego udziału w podziale majątku w przypadku likwidacji spółki w stosunku do udziału przypadającego z akcji nieuprzywilejowanej.” W głosowaniu nad zmianą treści §4 uchwały nr (...) oddanych zostało 27787 ważnych głosów w tym 335 głosów „za”, 27372 głosów „przeciw”, 80 głosów „wstrzymujących się” – uchwała nie została podjęta.

Następnie przewodniczący zaproponował podjęcie uchwały w sprawie przekształcenia spółki, uwzględniającej prawidłową wartość nominalną akcji w spółce przekształconej tj. 313,00 zł – zmianę w §2 uchwały o przekształceniu oraz §5 ust. 1. statutu spółki przekształconej w stosunku do przedstawionego projektu. Przewodniczący stwierdził, że:

- w głosowaniu nad uchwałą oddanych zostało 27787 ważnych głosów, w tym 27382 głosów „za” 371 głosów „przeciw”, 34 głosów „wstrzymujących się”, zatem powyższa uchwała została podjęta,

- wspólnicy P. S. (1), M. G. (1) i A. S., którzy głosowali „przeciw: uchwale, zgłosili sprzeciw i zażądali ich zaprotokołowania, a ponadto zażądali (z wyjątkiem A. S.) dołączenia do niniejszego protokołu oświadczeń, które stanowią załączniki o numerach 1 do 5 do niniejszego aktu notarialnego, nadto, stosownie do treści art. 566 §1 ksh, zgłosili żądanie ponownej wyceny wartości bilansowej ich udziałów.

W nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników brali udział: M. G. (2) (1 udział uprzywilejowany, 4 udziały zwykłe, 5 udziałów, 14 głosów), M. G. (1) (8 udziałów uprzywilejowanych, 0 udziałów zwykłych, 8 udziałów, 80 głosów), R. K. (1) (2 udziały uprzywilejowane, 0 udziałów zwykłych, 2 udziały, 20 głosów), K. K. (1) (13 udziałów uprzywilejowanych, 1 udział zwykły, 14 udziałów, 131 głosów), (...) S.A. (1877 udziałów uprzywilejowanych, 8602 udziałów zwykłych, 10479 udziałów, 27372 głosów), J. P. (1 udział uprzywilejowany, 0 udziałów zwykłych, 1 udział, 10 głosów), B. P. (2 udziały uprzywilejowane, 0 udziałów zwykłych, 2 udziały, 20 głosów), P. S. (1) (7 udziałów uprzywilejowanych, 0 udziałów zwykłych, 7 udziałów, 70 głosów), M. S. (1) (3 udziały uprzywilejowane, 0 udziałów zwykłych, 3 udziały, 30 głosów), A. S. (2 udziały uprzywilejowane, 0 udziałów zwykłych, 2 udziały, 20 głosów), D. S. (2 udziały uprzywilejowane, 0 udziałów zwykłych, 2 udziały, 20 głosów)

(dowód: protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanego z dnia 6 października 2016 roku Rep. A, nr (...) k. 139-157, 163-164)

Powodowie złożyli podczas nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pisma z 6 października 2016 roku w przedmiocie zastrzeżeń do rzetelności wyceny wartości udziałów w przyjętej w planie przekształcenia, wskazując na prawa powodów wynikających z postanowień §7 pkt 6 i 7 umowy spółki. Powodowie wskazali, że w procesie przekształcenia w spółkę akcyjną należy dokonać wymiany udziałów uprzywilejowanych na udziały zwykłe (1 udział uprzywilejowany – 10 udziałów zwykłych), wówczas nastąpi zamiana 1 udziału na 1 akcję. Powodowie wskazali, że w spółce nie będzie akcji uprzywilejowanych, i zostanie zachowana generalna proporcja udziału wspólników w prawach i majątku spółki co powinno być regułą wynikającą z zasady kontynuacji.

(dowód: pisma powodów z 6 października 2016 roku k. 158-162)

Biegły rewident w opinii z 7 listopada 2016 roku wskazał, że do wyceny wartości spółki oraz do wyceny wartości udziału w spółce przekształcanej zastosowano metodę bilansową. Wartość aktywów netto (wartość spółki przekształcanej) została ustalona w oparciu o sprawozdanie finansowe na dzień 1 maja 2016 roku dla celów przekształcenia i wynosi 39 047 400,02 zł. Wartość bilansową udziału w spółce przekształcanej wyliczono jako iloraz wartości aktywów netto przez ilość udziałów. Kwota przeznaczona na wypłaty dla wspólników nie uczestniczących w spółce przekształcanej została wyliczona jako iloczyn ilości udziałów wspólników indywidualnych i wartości bilansowej sporządzonego dla celów przekształcenia na dzień 1 maja 2016 roku. Wynosi ona 360 103,00 zł. Dostrzeżone błędy pisarskie w projekcie uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników i w projekcie statutu spółki akcyjnej polegające na podaniu nieprawidłowej wartości nominalnej jednej akcji zostały poprawione na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników w dniu 6 października 2016 roku.

(dowód: uzupełniająca opinia biegłego rewidenta k. 120-121)

W dniu 23 listopada w siedzibie pozwanego przed zastępcą notarialnym J. Z. działającą z upoważnienia notariusza I. S. (rep. A nr (...)) stawili się: G. Ł. działająca w imieniu (...) S.A. w Z., J. P. działająca w mieniu własnym i T. J., J. C., R. K. (1), G. K., J. L., A. M., S. M., M. R., M. S. (2), K. S., którzy oświadczyli, że w dniu 6 października 2016 roku nadzwyczajne zgromadzenie wspólników Przedsiębiorstwa (...) sp. z o. o. z siedzibą w G. podjęto między innymi uchwałę nr 5/2016 w sprawie przekształcenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w spółkę akcyjną pod firmą (...) S.A. oraz złożyli pisemne oświadczenia o uczestnictwie w spółce przekształcanej w terminie określonym w art. 564 §1 ksh . Działając na podstawie art. 556 pkt. 4) ksh osoby te podpisały statut.

(dowód: protokół spotkania wspólników spółki przekształcanej w dniu 23 listopada 2016 roku - odpis aktu notarialnego rep. A nr (...) k. 166-177)

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2016 roku (sygn. akt X Ns. Rej. KRS (...) KRS (...)) Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy oddalił wniosek o dopuszczenie opinii uzupełniającej biegłego rewidenta celem zbadania planu przekształcenia pozwanej spółki.

(dowód: odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt X Ns. Rej. KRS (...) KRS (...) z 29 grudnia 2016 roku k. 204)

Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować wiarygodność treści dokumentów zwłaszcza, że ich autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sąd nie dopatrzył się żadnych okoliczności, które pozwoliłyby na podważenie ich wiarygodności i dlatego uwzględnił fakty z nich wynikające w całości.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny, Sąd I instancji oddalił powództwo i zważył:

Przepis art. 249 § 1 k.s.h. pozwala zaskarżyć uchwałę wspólników gdy pozostaje w sprzeczności z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i jednocześnie godzi w interesy spółki lub ma na celu pokrzywdzenie wspólnika. Są to przesłanki wyliczone enumeratywnie, a więc stanowiące zamknięty katalog sytuacji w których może dojść do sądowego uchylecia uchwały.

Co więcej, przesłanki te podzielone są na dwie grupy, połączone ze sobą za pomocą koniunkcji. Oznacza to, że do uchylecia uchwały może dojść jedynie w sytuacji, w której nastąpi jedna lub dwie przesłanki z pierwszej grupy- sprzeczność z umową spółki lub dobrymi obyczajami, jednocześnie wraz z jedną lub oboma przesłankami z drugiej grupy- godzeniem w interesy spółki lub celem uchwały jakim jest pokrzywdzenie wspólnika.

Zgodnie z art. 252 § 1 ksh osoby uprawnione mogą domagać się stwierdzenia nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą.

Powodowie powoływali się na okoliczności dotyczące sprzeczności uchwały nr (...) z ustawą jak i umową spółki oraz po część zasadami współzycia społecznego.

Na wstępie zaznaczyć trzeba, iż zaskarżona uchwała dotyczyła przekształcenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną. Takie przekształcenie z natury rzeczy wiąże się z większym sformalizowaniem funkcjonowania spółki, a pomiędzy wspólnikami zmniejsza się lub wręcz ustaje więź osobowa. Jest to z reguły powiązane z rozwojem spółki, zwiększeniem jej obrotów i w związku z tym potrzebą ograniczenia odpowiedzialności osobistej wspólników. Może to także być podyktowane koniecznością zgromadzenia przez spółkę większego kapitału niezbędnego do realizacji założonego i przyjętego przez wspólników przedsięwzięcia inwestycyjnego, co skuteczniej może być wykonywane w ramach spółki akcyjnej. Podjęcie zatem przez wspólników decyzji o przekształceniu nie może być a priori traktowane jako zmierzające do pokrzywdzenia części wspólników nawet gdyby niektórzy z nich prezentowali wolę kontynuowania działalności w dotychczasowej formie.

Przez uchwały mające na celu pokrzywdzenie wspólników należy rozumieć takie, które bez uzasadnionego powodu traktują korzystniej tylko niektórych wspólników; przewidujące przeinwestowanie spółki; prowadzące do transferowania zysku bądź majątku spółki od innych spółek; prowadzące w sposób stały do przeznaczania zysku wyłącznie na cele rozwojowe. Przy czym uchwała ma na celu pokrzywdzenie wspólników, jeżeli zamiarem wspólników będących w większości jest pogorszenie statusu wspólnika w jakiegokolwiek sferze jego tytułu uczestnictwa w spółce. Chodzi tu o uszczerbek szeroko rozumiany, samo zaś działanie większości musi nosić znamiona winy umyślnej.

Przenosząc to na grunt rozpatrywanej sprawy Sąd stwierdził, że co do zasady u podłoża podjętej uchwały nie leżało pokrzywdzenie wspólników posiadających udziały uprzywilejowane, a umożliwienie rozwoju spółki, poprzez zmianę formy prowadzonej działalności. Brak jest zatem w podjętej uchwale o przekształceniu winy umyślnej po stronie pozostałych wspólników i zamiaru nakierowanego na pokrzywdzenie udziałowców uprzywilejowanych.

Ustawodawca przewidując możliwość przekształcenia spółek, określił w art. 553 § 1 k.s.h. zasadę kontynuacji, wskazując jednak wprost w art. 579 § 1 k.s.h. na jej ograniczenie poprzez ustawowe wygaśnięcie w związku z przekształceniem praw i obowiązków przysługujących wspólnikom spółki przekształcanej, o ile nie są one do pogodzenia z przepisami regulującymi spółkę przekształconą. Punkt odniesienia stanowi brak zgodności z przepisami ustawy. Dokonując zatem przekształcenia, zasady uprzywilejowania akcji nie mogły być uregulowane szerzej, niż to przewidują przepisy dotyczące spółki akcyjnej, a w szczególności art. 352 k.s.h. i 353 § 1 k.s.h. nawet jeśli umowa spółki stanowiła inaczej. Oznacza to, że i o ile z mocy art. 613 § 1 i 2 k.s.h. dotychczasowe uprzywilejowanie udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością pozostawało w mocy po wejściu w życie przepisów kodeksu spółek handlowych, to jednak z mocy art. 613 § 3 ksh do zmiany tych uprawnień spowodowanych przekształceniem zastosowanie znajdują przepisy art. 579 § 1 ksh. Jednocześnie ustawodawca przewidział wygaśnięcie prawa przysługującego wspólnikowi w spółce przekształcanej z roszczeniem tego wspólnika wobec spółki przekształcanej o uzyskanie stosownego wynagrodzenia na podstawie art. 579 § 2 ksh. Stanowić to ma ekwiwalent wartości wygasłego prawa. W miejsce wygasłego z mocy prawa uprawnienia powstaje roszczenie o wypłatę ekwiwalentu, przez co nie doznaje uszczerbku zasada prawa nabytego.

W efekcie zaskarżona uchwała nie pozostawała w sprzeczności z przepisami prawa, ani zasadą praw nabytych, ponieważ ustawodawca wprost przewidział wygaśnięcie praw, pozostających w sprzeczności z przepisami regulującymi spółkę akcyjną.

Podjęta uchwała nie prowadziła w swym zamiarze do pokrzywdzenia wspólników, posiadających udziały uprzywilejowane, jak wskazano powyżej. Także od strony finansowej, proporcjonalne zmniejszenie udziału w dywidendzie i podziale w przypadku likwidacji nie stanowi samo z siebie pokrzywdzenia wspólników w przypadku zamiany formy organizacyjnej, czego zaskarżona uchwała dotyczyła. Zmierzające do rozwoju przekształcenie spółki może zaowocować zwiększeniem jej majątku i zysków, co w efekcie może doprowadzić do tego, że udziałowcy, którzy zdecydują się na udział w przekształcanej spółce realnie będą uzyskiwać większe zyski z dywidendy niż przez przekształceniem. To samo dotyczy majątku spółki akcyjnej, w stosunku do majątku spółki przekształcanej. Nie można zatem mówić o majątkowym pokrzywdzeniu wspólników posiadających udziały uprzywilejowane, wynikającym z samego faktu podjęcia uchwały o przekształceniu spółki.

Zarzucali powodowie, że podjęta uchwała była sprzeczna z § 7 ust.7 umowy spółki, który stanowił, iż: „w przypadku przekształcenia się w spółkę akcyjną, na każdy udział uprzywilejowany przypada dziesięć razy więcej akcji niż na udział nieuprzywilejowany”. Przywołane postanowienie umowy nie wskazuje jednak w jaki sposób miałyby się odbyć przeliczenie i w jaki sposób miałyby zostać pokryte dodatkowe akcje, z jakiego majątku. Z uwagi na specyfikę procesu przekształcenia nie znajdują w ogóle zastosowania przepisy o objęciu akcji, gdyż wspólnicy uczestniczący w przejściu stają się z mocy prawa akcjonariuszami spółki przekształconej i nie dochodzi do objęcia przez nich akcji, o czym wprost stanowi art. 553 § 3 ksh. Nie będą miały zastosowania przepisy dotyczące wniesienia wkładów, ponieważ akcjonariusze (dotychczasowi wspólnicy) nie wnoszą do spółki przekształcanej żadnych wkładów. Dodatkowe akcje nie miałyby pokrycia w kapitale spółki. Tym samym nie byłoby zgodnie z obowiązującymi przepisami możliwości, aby wypełnić postanowienie § 7 ust. 7 umowy spółki, gdyż nie byłoby pokrycia dla dodatkowych akcji ani podstawy do ich objęcia. Nie można w tych okolicznościach mówić o sprzeczności uchwały z umową spółki, kiedy umowa zawierała uregulowanie niemożliwe do wypełnienia w świetle obowiązujących przepisów.

Wskazywali powodowie, że zgłosili propozycję zamiany udziałów uprzywilejowanych na udziały zwykłe, które by umożliwiło swoiste „przeliczenie” uprzywilejowania przed dokonaniem przekształcenia. Jednak nie został złożony do zarządu wniosek o dokonanie takiej zamiany, która de facto wymagałaby zmiany umowy spółki, ze wszystkimi tego konsekwencjami, w tym zgody udziałowców posiadających udziały uprzywilejowane.

Powodowie zarzucali, że podjęta uchwała nie określała wartości jednego udziału oddzielnie dla udziałów uprzywilejowanych i nieuprzywilejowanych. Sama wycena wartości udziałów uprzywilejowanych powinna się ich zdaniem odbyć na innych podstawach niż wartość bilansowa. W przepisie art. 558 ksh precyzyjnie wskazane zostało w jaki sposób powinna być określona wartość udziałów, bez rozgraniczenia na udziały zwykłe i uprzywilejowane. Przepis ten nie odwołuje się do wartości transakcyjnej, tylko bilansowej. Stąd wartość wskazana w zaskarżonej uchwale została określona według wartości bilansowej, a prawidłowość takiego rozwiązania została zweryfikowana przez biegłą rewident oraz biegłą sądową. Brak jest zatem podstawy do czynienia zarzutu, iż wartość udziałów uprzywilejowanych została określona niezgodnie z przepisami prawa, lub sprzecznie z umową spółki czy wreszcie zasadami współżycia społecznego. Brak jest ustawowej podstawy do dokonania wyceny wartości udziałów według innych kryteriów niż wartość bilansowa, co zweryfikowała biegła sądowa. Z kolei ustalenie wartości udziałów zgodnie z zasadami przewidzianymi przez przepisy, nie stanowi w swej istocie pokrzywdzenia wspólników. Powodowie nie przedstawili poza swoimi twierdzeniami jakichkolwiek innych dowodów, że wartość udziałów uprzywilejowanych powinna wynosić więcej niż wartość bilansowa, a co za tym idzie że doszło do ich pokrzywdzenia. Zarzut, że w planie przekształcenia nie podano w sposób jasny sposobu określenia wartości udziału, nie świadczy o zamiarze pokrzywdzenia wspólników.

Przebieg procesu przekształcenia został przeprowadzony zgodnie z harmonogramem, z uwzględnieniem terminów ustawowych, co wynika z dokumentów. Postanowienie sądu o dopuszczeniu opinii uzupełniającej, zostało doręczone pozwanej już po odbyciu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników. W opinii uzupełniającej biegła podtrzymała dotychczasowe stanowisko, nie było zatem przeszkód, aby dokonać przyjęcia statutu spółki.

Faktem przyznanym przez pozwaną i wynikającym z dokumentów jest, że zgromadzenie wspólników odbyło się o jeden dzień wcześniej w stosunku do terminu przesłania do wspólników zaproszeń. Było to jednak bez wpływu na treść podjętych uchwał. Sam termin dwukrotnie wcześniej był podany wspólnikom. Zatem samo uchybienie proceduralne nie mogło doprowadzić do podważenia zaskarżonej uchwały, jeśli nie wskazali powodowie, że miało to jakikolwiek wpływ na podjęcie uchwały na zgromadzeniu o którym zostali powiadomieni wcześniej także w inny sposób.

Nie wskazali powodowie również na czym miało ich zdaniem polegać naruszenie zasad współżycia społecznego poprzez zaoferowanie przez zarząd pozwanej odsprzedaży udziałów i podjęcia decyzji w ciągu 2 dni. Pojęcie dobrych obyczajów jest generalną klauzulą odsyłającą opartą o kryterium ocenne zaczerpnięte z zasad powszechnej obyczajowości. Nie oznacza to jednak, że ocena dotycząca naruszenia zasady dobrych obyczajów nie powinna się

odbyć w oparciu o kryteria obiektywne, a nie wyłącznie subiektywne przeświadczenie wspólnika o jego pokrzywdzeniu poprzez naruszenie bliżej niewskazanych reguł.

Zarzut powodów dotyczący naruszenia przepisów art. 611, 612 i 620 ksh nie mógł odnieść skutku, ponieważ przepisy te nie odwołują się do sytuacji przekształcenia spółki, czego dotyczyła zaskarżona uchwała. Samo przekształcenie odbywało się według zasad określonych w kodeksie spółek handlowych i przepisy tej ustawy znalazły zastosowanie dla oceny ważności podjętej uchwały.

Mając wszystko na uwadze powództwo podlegało oddaleniu zarówno na podstawie art. 249 §1 ksh jak i art. 252 § 1 ksh, dlatego Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. przyznając stronie pozwanej zwrot kosztów zastępstwa procesowego na które złożyły się opłata skarbową i koszty zastępstwa procesowego.

Od powyższego wyroku apelację złożyli powodowie P. S. (1) oraz K. K. (1).

Pierwszy z nich – P. S. (1) zaskarżył wyrok Sądu I instancji w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 613 § 1 i 2 k.s.h. w zw. z art. 249 § 1 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, co doprowadziło Sąd I instancji do oddalenia powództwa, pomimo tego, iż w niniejszej sprawie w stosunku do uprawnień powoda i pozostałych wspólników winna znaleźć zastosowanie zasada ochrony praw słusznie nabytych, której uwzględnienie winno doprowadzić Sąd I instancji do uwzględnienia powództwa mając na uwadze fakt, że zaskarżona uchwała na mocy której przekształcono pozwaną spółkę w spółkę akcyjną pod firmą (...) S.A. jest zgodnie z art. 249 § 1 k.s.h. sprzeczna z umową spółki i dobrymi obyczajami, a jednocześnie miała na celu pokrzywdzenie wspólników;

2. naruszenie przepisów postępowania, które to naruszenie miało wpływ na treść wydanego orzeczenia, a to art. 238 k.s.h. poprzez odbycie zgromadzenia wspólników o jeden dzień wcześniej w stosunku do terminu przesłania do wspólników zaproszeń;

3. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść wydanego orzeczenia poprzez ustalenie, że:

- co do zasady u podłoża podjętej uchwały nie leżało pokrzywdzenie wspólników posiadających udziały uprzywilejowane, a umożliwienie rozwoju spółki poprzez zmianę formy prowadzonej działalności, co powoduje, iż brak jest w podjętej uchwale o przekształceniu winy umyślnej po stronie pozostałych wspólników i zamiaru nakierowanego na pokrzywdzenie udziałowców uprzywilejowanych, podczas gdy treść uchwały spowodowała, że jej wykonanie doprowadziło w niniejszym przypadku do pokrzywdzenia wspólników uprzywilejowanych, albowiem w wyniku treści podjętej uchwały, jej wykonanie pozbawia wspólników (w tym także powoda) przysługujących im dotychczas uprawnień w zakresie 10-krotnego uprzywilejowania udziałów dotyczących siły głosów na zgromadzeniu wspólników, udziału w podziale zysku i udziału w podziale majątku w przypadku likwidacji spółki,

- zaskarżona uchwała nie pozostawała w sprzeczności z przepisami prawa, ani zasadą praw nabytych, podczas gdy uchwała nr (...) na mocy której przekształcono spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną pod firmą (...) Spółka Akcyjna pozostaje w sprzeczności zarówno z zasadą określoną w art. 613 § 1 i 2 k.s.h. jak i zasadą demokratycznego państwa prawa zawartą w art. 2 Konstytucji,

- zaskarżona uchwała nie pozostaje w sprzeczności z umową spółki, podczas gdy uchwała nr (...) na mocy której przekształcono spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną pod firmą (...) Spółka Akcyjna jest sprzeczna z umową spółki tj. § 7 ust. 7 tej umowy stanowiącym iż „w przypadku przekształcenia się w spółkę akcyjną, na każdy udział uprzywilejowany przypada dziesięć razy więcej akcji niż na udział nieuprzywilejowany.

W oparciu o tak postawione zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały, ewentualnie o jej uchylenie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji powód ponownie podkreślił, iż treść zaskarżonej uchwały spowodowała, że jej wykonanie doprowadziło do pokrzywdzenia wspólników w zakresie pozbawienia ich przysługujących uprawnień, co pozostaje także sprzeczne z dobrymi obyczajami, a to zasadą lojalności korporacyjnej.

Drugi ze skarżących – K. K. (1), również zaskarżył powyższy wyrok w całości i zarzucił mu:

1. naruszenie art. 567 § 1 k.s.h. polegające na zastosowaniu przez Sąd I instancji, przy wyjaśnianiu podstawy prawnej rozstrzygnięcia, art. 249 § 1 k.s.h. i art. 252 § 1 k.s.h. podczas gdy zgodnie z art. 567 § 1 k.s.h. „Do uchylenia uchwały o przekształceniu spółki osobowej bądź spółki kapitałowej albo stwierdzenia nieważności tej uchwały stosuje się odpowiednio przepisy art. 422-427”

2. naruszenie art. 422 § 1 k.s.h. w zw. z art. 567 § 1 k.s.h. poprzez ich niezastosowanie skutkujące oddaleniem powództwa, wobec bezzasadnego przyjęcia przez Sąd I instancji, że:

- „nie byłoby zgodnie z obowiązującymi przepisami możliwości, aby wypełnić postanowienie § 7 ust. 7 umowy spółki, gdyż nie byłoby pokrycia dla dodatkowych akcji ani podstawy do ich objęcia” wobec czego „nie można w tych okolicznościach mówić o sprzeczności uchwały z umową spółki, kiedy umowa zawierała uregulowanie niemożliwe do wypełnienia w świetle obowiązujących przepisów” – skutkującego bezzasadnym ustaleniem przez Sąd I instancji, że nie wystąpiła przesłanka sprzeczności zaskarżonej uchwały z umową spółki;

- „co do zasady u podłoża podjętej uchwały nie leżało pokrzywdzenie wspólników posiadających udziały uprzywilejowane, a umożliwienie rozwoju spółki, poprzez zmianę formy prowadzonej działalności – skutkujące bezzasadnym ustaleniem przez Sąd I instancji, że zaskarżona uchwała nie miała na celu pokrzywdzenie wspólników mniejszościowych posiadających udziały uprzywilejowane (w tym skarżącego) podczas gdy

- wypełnienie postanowień § 7 ust. 7 umowy spółki było możliwe i konieczne, a nadto nie byłoby sprzeczne z jakimkolwiek przepisem,

- podjęcie uchwały o przekształceniu z pominięciem postanowień § 7 ust. 7 umowy spółki jest równoznaczne ze sprzecznością tej uchwały z umową spółki,

- na podstawie okoliczności faktycznych sprawy, w tym twierdzeń samej strony pozwanej, zasadnie można wnioskować, że celem przekształcenia jest pozbawienie wspólników mniejszościowych (w tym skarżącego), uprzywilejowania ich udziałów wynikającego z umowy spółki przekształcanej (§ 7 ust. 6 i 7), a jednocześnie brak podstaw do twierdzenia, że celem przekształcenia jest „umożliwienie rozwoju spółki, poprzez zmianę formy prowadzonej działalności”,

3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. tj. przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów w zakresie ustalenia celów i motywów przekształcenia, w tym w szczególności, że „co do zasady u podłoża podjętej uchwały nie leżało pokrzywdzenie wspólników posiadających udziały uprzywilejowane, a umożliwienie rozwoju spółki, poprzez zmianę formy prowadzonej działalności” (s. 8 uzasadnienia), podczas gdy materiał dowodowy sprawy, jak też twierdzenia samej strony pozwanej:

- nie dają podstawy do przyjęcia, by u podłoża uchwały o przekształceniu leżało umożliwienie rozwoju spółki,

- pozwalają twierdzić, że celem przekształcenia jest pozbawienie wspólników mniejszościowych (w tym skarżącego), uprzywilejowania ich udziałów wynikającego z umowy spółki przekształcanej (§ 7 ust. 6 i 7),

4. naruszenie art. 425 § 1 k.s.h. w zw. z art. 567 § 1 k.s.h. poprzez ich niezastosowanie skutkujące oddaleniem powództwa, podczas gdy z okoliczności faktycznych sprawy wynika, że zaskarżona uchwała o przekształceniu została podjęta na zgromadzeniu wspólników zwołanym z naruszeniem art. 238 § 1 k.s.h. a nadto przy naruszeniu przewidzianego w art. 560 § 1 k.s.h. trybu zawiadamiania wspólników, a w zgromadzeniu wspólników nie uczestniczyli wspólnicy reprezentujący 100% kapitału zakładowego i mogło to mieć potencjalny wpływ na treść uchwały o przekształceniu,

5. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na pominięciu okoliczności faktycznej, że powód K. K. (1) głosował „przeciw” zaskarżonej uchwale, zgłosił sprzeciw i wniósł o jego zaprotokołowanie.

W oparciu o tak przedstawione zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wydanie wyroku uwzględniającego powództwo poprzez uchylenie skarżonej uchwały, ewentualnie stwierdzenie jej nieważności, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Powód wniósł także o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kosztów procesu według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu apelacji skarżący w pierwszej kolejności wskazał, że powołane przez Sąd I instancji przepisy art. 249 § 1 k.s.h. i art. 252 § 1 k.s.h. stanowiące podstawę rozstrzygnięcia nie powinny mieć zastosowania w sprawie, a ich wskazanie świadczy o nieprzeprowadzeniu przez Sąd I instancji pogłębionej analizy i oceny stanu faktycznego sprawy w świetle obowiązujących przepisów, świadczy natomiast o bezrefleksyjnym powtórzeniu przez ten Sąd poglądów prezentowanych przez stronę pozwaną. Powód podkreślił, że uwzględnienie w procesie przekształcenia i w uchwale o przekształceniu postanowień § 7 ust. 7 umowy spółki przekształcanej nie tylko rozwiązałoby spór wokół zapisu § 3 zaskarżonej uchwały oraz § 5 pkt 4.a) i pkt 4.b) statutu spółki przekształcanej, ale w ogóle rozwiązałoby spór wokół uchwały o przekształceniu. Skarżący wskazał przy tym przykładowe sposoby wykonania powołanego § 7 ust. 7 umowy spółki przekształcanej a także podkreślił, że ewentualna konieczność podwyższenia kapitału zakładowego spółki przekształcanej w celu wykonania powyższego postanowienia umownego nie stanowi naruszenia przepisów prawa, a odmienne stanowisko Sądu I instancji uznać należy za błędne. W tym stanie rzeczy, w ocenie skarżącego, skoro uchwała o przekształceniu nie respektuje postanowień § 7 ust. 7 umowy spółki przekształcanej, zasadne jest stwierdzenie sprzeczności tej uchwały z umową spółki. Uzasadniając pogląd o pokrzywdzeniu wspólników skarżoną uchwałą powód wskazał, że nie było żadnych skonkretyzowanych przesłanek czy potrzeb uzasadniających zmianę formy spółki na spółkę akcyjną, a nawet jeżeli były, to nie zostały przez stronę pozwaną wykazane. Natomiast istnieją w ocenie skarżącego podstawy do twierdzenia, że uchwała o przekształceniu podjęta została w celu ograniczenia uprzywilejowania wspólników mniejszościowych, gdyż procentowy udział powodów w zyskach został na mocy sprzecznego z umową spółki sposobu przekształcenia kilkukrotnie zmniejszony. Powód podniósł także, że Sąd I instancji pominął, że strona pozwana nie tylko naruszyła art. 238 § 1 k.s.h. przy zwołaniu zgromadzenia wspólników o jeden dzień wcześniej w stosunku do terminu przesłania do wspólników zaproszeń, ale także art. 560 § 1 k.s.h., nie dochowując wynikającego z powołanego przepisu terminu i uchybiając mu o 10 dni. Odnosząc się natomiast do swojej legitymacji procesowej, powód K. K. (1) wskazał na błąd w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji, który pominął, że również skarżący podczas Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki w dniu 6 października 2016 roku głosował „przeciw” uchwale o przekształceniu, zgłosił sprzeciw i wniósł o jego zaprotokołowanie.

W odpowiedzi pozwanej na apelacje powodów, wniosła ona o ich oddalenie w całości i zasądzenie od skarżących na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem II instancji.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji powoda K. K. (1), pozwana wskazała, że stanowisko prezentowane przez skarżącego, przedstawiające jego własną wersję przekształcenia, nie uwzględnia realiów niniejszej sprawy, w szczególności faktu, że powodowie przez cały proces przekształcenia domagali się nie tylko przyznania w zamian za udział uprzywilejowany 10 razy więcej akcji w kapitale spółki przekształcanej, ale też zachowania dotychczasowego uprzywilejowania dotyczącego udziału w dywidendzie i prawie głosu. Pozwana dodała, że przedstawione przez skarżącego obliczenia matematyczne nie uwzględniają tego, że wartość nominalna udziału lub akcji nie odwzorowuje bilansowej wartości jednego udziału lub akcji w zamian za udział objęty. Pozwana podkreśliła, że propozycje powoda są

sprzeczne z brzmieniem przepisu art. 174 § 4 k.s.h. i zasadą kontynuacji, zgodnie z którą proporcje udziału przyszłych akcjonariuszy w kapitale zakładowym spółki akcyjnej powinny zostać zagwarantowane na poziomie niezmiennym w stosunku do proporcji występującej w spółce przekształcanej. Pozwana kategorycznie zaprzeczyła również, by celem uchwały o przekształceniu spółki miało być pokrzywdzenie wspólników. Podniosła, że dalszy rozwój spółki w sposób naturalny zmierza do przyjęcia formy prawnej prowadzonej działalności przystosowanej do tej skali. Odnosząc się natomiast do wskazanych przez powoda K. K. (1) uchybień natury formalnej pozwana wskazała, że prezentowana przez niego interpretacja przepisu art. 560 § 1 k.s.h. i art. 238 § 1 k.s.h. jest jedną z kilku wskazywanych w doktrynie i judykaturze i nie może być uznana za interpretację właściwą.

Odnosząc się natomiast do apelacji powoda P. S. (1), pozwana uznała, że w większości skarżący posługuje się zarzutami i argumentacją analogiczną do tych przedstawianych przez powoda K. K. (1), w związku z czym także do niej odnoszą się uwagi zaprezentowane w pierwszej odpowiedzi na apelację. Pozwana zakwestionowała możliwość stawiania przez powoda Sądowi I instancji zarzutu naruszenia zasady wynikającej z art. 2 Konstytucji. Uzupełniając pozwana wskazała przy tym, że apelacja skarżącego jest o tyle dowolna, że nie określa na czym polegać miałyby podnoszona przez niego odmienność skutków dotyczących wspólników mniejszościowych w stosunku do wspólnika większościowego w przypadku przeprowadzenia przekształcenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje, jakkolwiek częściowo słuszne, nie mogły skutkować zmianą zaskarżonego wyroku Sądu I instancji oddalającego powództwo.

W pierwszej kolejności należało podzielić zarzuty apelującego K. K. (1) co do pewnych braków w zakresie stanu faktycznego, które wymagały uzupełnienia. Prawdą jest bowiem, iż w części ustalającej uzasadnienia wyroku Sąd I instancji pominął, że apelujący K. K. (1) głosował „przeciw” zaskarżonej uchwale, zgłosił sprzeciw i wniósł o jego zaprotokołowanie. Okoliczność ta jest o tyle istotna, iż wywodzić z niej należy legitymację procesową czynną powoda do występowania w niniejszej sprawie. Stąd, trzeba w niniejszym miejscu dokonać uzupełnienia stanu faktycznego ustalonego przez Sąd I instancji w ten sposób, że należy wskazać, iż podczas Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej w dniu 6 października 2016 roku również powód K. K. (1) podzielił zastrzeżenia złożone przez P. S. (1). Apelujący zagłosował przeciw skarżonej uchwale, zgłosił sprzeciw i zażądał jego zaprotokołowania, a także zażądał dołączenia do protokołu zgromadzenia oświadczeń stanowiących załączniki o numerach od 1 do 5 do aktu notarialnego, a nadto zgłosił żądanie ponownej wyceny wartości bilansowej jego udziałów (protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej Rep. A nr (...) k. 139-157, 163-164).

W pozostałym zakresie Sąd II instancji ocenił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji jako trafne, oparte na prawidłowo przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, dokonane bez przekroczenia przysługującego temu Sądowi uprawnienia w zakresie swobodnej oceny dowód. Z tych przyczyn Sąd II instancji przyjął je jako własne.

Przechodząc do rozpoznania dalszych zarzutów, w pierwszej kolejności należało odnieść się do podnoszonego zarówno przez apelującego P. S. (1), jak i apelującego K. K. (1) zarzutu naruszenia przepisów, mogącego mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 238 k.s.h. poprzez naruszenie trybu zawiadamiania wspólników o terminie zgromadzenia, wskutek czego zgromadzenie to odbyło się o jeden dzień wcześniej w stosunku do terminu wynikającego z przesłanych wspólnikom zaproszeń, w konsekwencji czego w Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników w dniu 6 października 2016 roku nie uczestniczyli wspólnicy reprezentujący 100% kapitału zakładowego, co mogło mieć w ocenie skarżących potencjalny wpływ na treść uchwały o przekształceniu. Przy czym zaznaczyć trzeba, że apelujący K. K. (1) zarzut ten oparł także o naruszenie przepisów art. 425 § 1 k.s.h. w zw. z art. 567 § 1 k.s.h. oraz art. 560 § 1 k.s.h.

Zarzuty te Sąd II instancji ocenił jako częściowo uzasadnione, jakkolwiek stwierdzone uchybienia pozostają jednak bez wpływu na treść ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Zgodnie z przepisem art. 238 § 1 k.s.h. zgromadzenie wspólników zwołuje się za pomocą listów poleconych lub przesyłek nadanych pocztą kurierską, wysłanych co najmniej dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia

wspólników. Zamiast listu poleconego lub przesyłki nadanej pocztą kurierską, zawiadomienie może być wysłane wspólnikowi pocztą elektroniczną, jeżeli uprzednio wyraził na to pisemną zgodę, podając adres, na który zawiadomienie powinno być wysłane. Według utrwalonego orzecznictwa ustalenie czy dotrzymany został powyższy termin powinno być dokonane zgodnie z art. 112 k.c. Ostatni dzień terminu (dzień poprzedzający datę zgromadzenia wspólników) powinien zatem odpowiadać nazwie początkowemu dniowi terminu.

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników, podczas którego podjęto skarżoną uchwałę, odbyło się o jeden dzień wcześniej w stosunku do terminu wynikającego z przesłanych wspólnikom zaproszeń. Okoliczność ta pozostawała zresztą bezsporna, została ona bowiem przyznana zarówno przez pozwaną, jak i wynikała z załączonego dokumentu w postaci zaproszenia (k. 138). Jak wynika z powyższego zaproszenia, sporządzone zostało ono w dniu 22 września 2016 roku, a w konsekwencji najwcześniej wtedy też wysłane. Tym samym, upływ 14 dni o których mowa w powołanym przepisie art. 238 § 1 k.s.h. następował w dniu 6 października 2016 roku. Zgodnie z literalną wykładnią powyższego artykułu, zgromadzenie wspólników nie mogło zatem odbyć się w tym dniu, a najwcześniej w dniu następnym – tj. 7 października 2016 roku. Tym samym przeprowadzenie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej w dniu 6 października 2016 roku niewątpliwie stanowiło naruszenie powołanego wyżej przepisu. Uchybienie to jednak miało charakter jedynie proceduralny i nie mogło doprowadzić do podważenia zaskarżonej uchwały.

Według ugruntowanego orzecznictwa wszelkie nieprawidłowości w zwołaniu zgromadzenia wspólników podobnie jak inne uchybienia w podejmowaniu uchwały mające wyłącznie formalny charakter mogą stanowić podstawę stwierdzenia nieważności uchwały tylko wtedy, gdy wpływały na jej treść bądź uchwalenie (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 10 marca 2005 r., III CK 477/04, nie publ.).

Tymczasem na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników w dniu 6 października 2016 roku obecni byli wszyscy powodowie, którzy występowali w niniejszej sprawie. Głosowali oni przeciwko zaskarżonej uchwale o przekształceniu pozwanej spółki i wnieśli od tej uchwały sprzeciwy, które zostały zaprotokołowane. Na zgromadzeniu wspólników obecni byli wspólnicy posiadający 27 787 głosów, co stanowi około 98% wszystkich głosów (28 327). Nieobecność pozostałych wspólników reprezentujących około 2% kapitału w świetle art. 241 k.s.h. i art. 245 k.s.h. pozostawała bez wpływu na podjęcie zaskarżonej uchwały i jej treść. Nawet bowiem gdyby na zgromadzeniu wspólników w dniu 6 października 2016 roku byli obecni wszyscy wspólnicy reprezentujący cały kapitał, to głosy wspólników głosujących za przyjęciem zaskarżonej uchwały (27 382) wystarczyłyby do jej podjęcia. Z tych przyczyn ostatecznie naruszenie art. 238 § 1 k.s.h. nie może stanowić podstawy do stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały.

Podstawy takiej nie może stanowić również podnoszony przez apelującego K. K. (1) zarzut naruszenia przepisu art. 560 § 1 k.s.h. Zgodnie z jego treścią spółka zawiadamia wspólników o zamiarze powzięcia uchwały o przekształceniu spółki dwukrotnie, w odstępie nie krótszym niż dwa tygodnie i nie później niż na miesiąc przed planowanym dniem powzięcia tej uchwały, czyniąc to w sposób przewidziany dla zawiadamiania wspólników spółki przekształcanej. Apelujący podniósł, że termin miesięczny, o którym mowa w powołanym przepisie, liczyć należy od daty drugiego zawiadomienia, natomiast drugie zawiadomienie wystosowane w tym trybie przez pozwaną zostało pismem z dnia 15 września 2016 roku, a więc datowanym na trzy tygodnie przed terminem Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 6 października 2016 roku.

Zwrócić w tym miejscu uwagę należy na niejednorodność w interpretacji powołanej regulacji. Prawdą jest, że część doktryny opowiada się za takim rozumieniem przepisu art. 560 § 1 k.s.h., zgodnie z którym drugie zawiadomienie ma być dokonane nie później niż na miesiąc przed planowanym dniem powzięcia uchwały przekształceniowej, pierwsze zaś co najmniej dwa tygodnie wcześniej (tak m.in. A. Kidyba i M. Rodzyńkiewicz). Prezentowane są jednak i takie poglądy, że termin miesięczny, o którym mowa w art. 560 § 1, liczy się od daty pierwszego zawiadomienia (tak A. Szumański w S. Sołtyński, Kodeks, t. IV, s. 1087).

Zdaniem Sądu II instancji, dla prawidłowej interpretacji spornego przepisu należy posłużyć się wykładnią systemową, ujmującą treść całego przepisu art. 560 k.s.h. Jak wynika bowiem z jego § 2, zawiadomienie, o którym mowa w § 1, powinno zawierać istotne elementy planu przekształcenia oraz opinii biegłego rewidenta, a także określać miejsce

oraz termin, w którym wspólnicy spółki przekształcanej mogą się zapoznać z pełną treścią planu i załączników, a także opinią biegłego rewidenta; termin ten nie może być krótszy niż dwa tygodnie przed planowanym dniem powzięcia uchwały o przekształceniu. Aby przepisy te korespondowały ze sobą, należy uznać, że obowiązek zawiadomienia wspólników nie później niż na miesiąc przed planowanym dniem powzięcia uchwały powinien dotyczyć tylko pierwszego z zawiadomień. W innej sytuacji, gdyby przyjmować iż drugie z zawiadomień o zamiarze podjęcia uchwały przekształceniowej powinno być wysłane wspólnikom na miesiąc przed planowanym terminem zwołania, niezrozumiałe pozostawałoby, dlaczego ustawodawca nie zdecydował o zachowaniu dla możliwości zapoznania się z pełną treścią planu i załączników również terminu miesięcznego. Nadto, zauważyć trzeba, że przedstawiciele doktryny opowiadający się za pierwszą z przytaczanych powyżej koncepcji w żaden sposób jej nie uzasadniają, sprowadzając rozważania do ogólnikowych stwierdzeń, że liczenie odmienne powodowałoby nieważność zrealizowania wymogów z art. 560 § 1 k.s.h.

Z tych też powodów, zarzut naruszenia powołanego przepisu, stawiany przez apelującego K. K. (1), Sąd II instancji uznał za niezasadny.

Kolejnym zarzutem, który wymagał analizy, był zarzut K. K. (1) dotyczący naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 567 § 1 k.s.h. polegającego na zastosowaniu przez Sąd I instancji, przy wyjaśnianiu podstawy prawnej rozstrzygnięcia, art. 249 § 1 k.s.h. i art. 252 § 1 k.s.h. podczas gdy zgodnie z art. 567 § 1 k.s.h. zastosowane winny być odpowiednio przepisy art. 422-427 k.s.h.

Zarzut ten, jakkolwiek oceniony przez Sąd II instancji jako słuszny, również nie mógł mieć wpływu na treść rozstrzygnięcia.

Prawdą jest, że w myśl przepisu art. 567 § 1 k.s.h. do uchylenia uchwały o przekształceniu spółki osobowej bądź spółki kapitałowej albo stwierdzenia nieważności tej uchwały stosuje się odpowiednio przepisy art. 422-427. Powołane przepisy regulują problematykę "wzruszalności" uchwał w spółce akcyjnej. Powołana regulacja oznacza, iż niezależnie od formy prawnej spółki przekształcanej, w wypadku zaskarżenia uchwały przekształceniowej zastosowanie znajdują przepisy odnośnie do spółki akcyjnej. Przepis ten wprowadzony został przez ustawodawcę celem ujednoczenia sposobu zaskarżania uchwał o przekształceniu (tak komentarz do art. 567 KSH red. Jara 2018, wyd. 18/S. Zarębińska, Legalis). Tym samym, nieprawidłowe było powołanie przez Sąd I instancji jako podstawy prawnej rozstrzygnięcia przepisów art. 249 § 1 k.s.h. oraz art. 252 § 1 k.s.h. Zauważyć jednak trzeba, że brzmienie art. 422 § 1 k.s.h. pozostaje tożsame z brzmieniem przepisu art. 249 § 1 k.s.h., natomiast treść art. 425 § 1 k.s.h. koresponduje z treścią art. 252 § 1 k.s.h. Skoro natomiast zarówno regulacja powołana wadliwie przez Sąd I instancji, jak i regulacja prawidłowa odnoszą się do tych samych przesłanek uchylenia bądź stwierdzenia nieważności uchwały, nie sposób twierdzić, by błędne powołanie przez Sąd meriti przepisów miało świadczyć o przeprowadzeniu przez ten Sąd zważenia w sposób bezrefleksyjny, bez pogłębionej analizy własnej i oceny stanu faktycznego w świetle obowiązujących przepisów. Jeżeli apelujący K. K. (1) powołał taki zarzut, winien go uzasadnić, nie wytłumaczył natomiast dlaczego taki błąd Sądu miał mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, poza ogólnikowymi wyżej powołanymi stwierdzeniami. Nie sposób również zgodzić się z tym, by Sąd I instancji przy dokonywaniu rozstrzygnięcia w sprawie miał powielać błędy pozwanej, skoro Sąd prawo stosuje w sposób samodzielny i niezależny od podstaw wskazywanych przez uczestniczące w sporze strony.

Niezasadny był podnoszony przez apelującego P. S. (1) zarzut naruszenia przepisu art. 613 § 1 i 2 k.s.h. w zw. z art. 249 § 1 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, co doprowadziło Sąd I instancji do oddalenia powództwa, pomimo tego, iż w niniejszej sprawie w stosunku do uprawnień powoda i pozostałych wspólników winna znaleźć zastosowanie zasada ochrony praw słusznie nabytych. Dodać w tym miejscu trzeba, że apelujący do powyższego przepisu art. 613 § 1 i 2 k.s.h. odniósł się także przy zarzutach błędu ustaleń faktycznych, powołując obok niego przepis art. 2 Konstytucji.

W myśl powołanego przepisu art. 613 § 1 i 2 k.s.h. uprawnienia wspólników i akcjonariuszy spółek handlowych, nabyte przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 15 września 2000 roku – Kodeksu spółek handlowych, pozostają w mocy, a ich treść podlega przepisom dotychczasowym. Artykuł ten konstruuje zasadę praw nabytych. Nie można jednak odczytywać go w oderwaniu od jego § 3, zgodnie z którym do zmiany treści uprawnień i rozporządzeń uprawnieniami

wspólników oraz akcjonariuszy dokonanych po wejściu w życie ustawy stosuje się jej przepisy. Tym samym, jak wykłada się omawiany przepis w doktrynie, jeżeli miałyby nastąpić zmiana treści uprawnień wspólników oraz akcjonariuszy, a także gdyby miało dojść do rozporządzenia tymi uprawnieniami, a dokonane jest to po dniu 1 stycznia 2001 r., zastosowanie mają przepisy kodeksu spółek handlowych, a nie kodeksu handlowego. Tak długo jak nie będzie dochodziło do zmiany treści czy też rozporządzenia prawami, zastosowanie mieć będą przepisy dotychczasowe. Jeżeli więc np. obowiązywała zasada imiennej limitowanej dywidendy czy uprzywilejowania dywidendowego, w przypadku zbycia takich udziałów (akcji) zastosowanie mieć będą przepisy kodeksu spółek handlowych odnoszące się do aktualnych zasad limitowania dywidendy (A. Kidyba (w:) Kodeks, 2001, s. 922).

Oznacza to, że przewidziane w umowie spółki uprzywilejowanie udziałów co do prawa głosu i dywidendy (uprzywilejowanie co do udziału w podziale majątku w przypadku likwidacji spółki nie uległo zmianie) jest sprzeczne z przepisami art. 352 k.s.h. i art. 353 k.s.h., a zatem z mocy art. 579 § 1 k.s.h. o uprawnienia wspólnika spółki przekształcanej wygasają z mocy prawa z dniem przekształcenia a wspólnikowi przysługuje roszczenie o uzyskanie stosownego wynagrodzenia (art. 579 § 2 k.s.h.).

Mając na uwadze powyższe, gdyby intencją ustawodawcy była trwała nienaruszalność praw nabytych przez wspólników lub akcjonariuszy przed wejściem w życie Kodeksu spółek handlowych, nie zamieściłby on powołanego wyżej § 3, który uprzywilejowania wynikające z § 1 znacznie ogranicza w razie zmian formy prawnej spółki. Tym samym, regulacja przywoływana przez apelującego nie znajdzie odniesienia w niniejszej sprawie. Odnosząc się przy tym do zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 2 Konstytucji, podzielić należy zaprezentowane przez stronę pozwaną stanowisko, iż przepis ten stanowi jedynie określony wzorzec konstytucyjny i nie może być przedstawiany jako samodzielne źródło indywidualnego roszczenia apelującego.

Powód K. K. (1) w dalszej części zarzucił również Sądowi I instancji naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów w zakresie ustalenia celów i motywów przekształcenia oraz naruszenie przepisów art. 422 § 1 k.s.h. w zw. z art. 567 § 1 k.s.h. poprzez ich niezastosowanie skutkujące oddaleniem powództwa. Natomiast powód P. S. (1) podniósł zarzut szeregu błędów dokonanych przez Sąd I instancji w ustaleniach faktycznych. Okoliczność, iż zarzuty te przenikają się wzajemnie i ze sobą korespondują prowadzi do konstatacji o ich tożsamości. Wskazać przy tym trzeba, że błąd w ustaleniach faktycznych nie jest uchybieniem samym w sobie (niejako zawieszonym w próżni). Zawsze jest wynikiem naruszenia prawa procesowego, najczęściej właśnie przez błąd logiczny popełniony przy ocenie materiału dowodowego (art. 233 § 1). Ustalanie bowiem faktów polega na prawidłowym kojarzeniu ich z przeprowadzonymi dowodami (treść zeznań świadka, treść dokumentu itp.). Błąd w ustaleniach faktycznych zatem jako konsekwencja naruszenia prawa procesowego nie jest brany przez sąd drugiej instancji pod uwagę z urzędu, co wyraźnie wynika z treści uchwały Sądu Najwyższego (7) z 31 stycznia 2008 r. (III CZP 49/07, OSNC 2008/6, poz. 55).

I tak, w pierwszej kolejności apelujący zarzucili Sądowi I instancji błędne ustalenie, że u podłoża podjętej uchwały nie leżało pokrzywdzenie wspólników posiadających udziały uprzywilejowane, a umożliwienie rozwoju spółki poprzez zmianę formy prowadzonej działalności, co powoduje, iż brak jest w podjętej uchwale o przekształceniu winy umyślnej po stronie pozostałych wspólników i zamiaru nakierowanego na pokrzywdzenie udziałowców uprzywilejowanych. W ocenie apelującego P. S. (1) treść skarżonej uchwały spowodowała, że jej wykonanie doprowadziło do pokrzywdzenia wspólników uprzywilejowanych, albowiem jej wykonanie pozbawia wspólników przysługujących im dotychczas uprawnień w zakresie 10-krotnego uprzywilejowania udziałów dotyczących siły głosów na zgromadzeniu wspólników, udziału w podziale zysku i udziału w podziale majątku w przypadku likwidacji spółki. Również apelujący K. K. (1) odnosząc się do tych ustaleń Sądu I instancji wskazał, że były one bezpodstawne, gdyż wypełnienie postanowień § 7 ust. 7 umowy spółki było możliwe i konieczne, a nadto nie było sprzeczne z jakimkolwiek przepisem, podjęcie uchwały przekształceniowej z pominięciem tych postanowień spowodowało jej sprzeczność z umową spółki, a celem przekształcenia było pozbawienie wspólników mniejszościowych uprzywilejowania ich udziałów, a nie rozwój spółki.

W dalszej kolejności apelujący zarzucili natomiast Sądowi I instancji, iż błędnie ustalił, że skarżona uchwała nie pozostawała w sprzeczności z przepisami prawa i umową spółki. W ocenie K. K. (1) i P. S. (1) skarżona uchwała

pozostawała w sprzeczności z zasadą praw nabytych, a także § 7 ust. 7 tej umowy stanowiącym iż „w przypadku przekształcenia się w spółkę akcyjną, na każdy udział uprzywilejowany przypada dziesięć razy więcej akcji niż na udział nieuprzywilejowany”. Apelujący K. K. (1) podkreślił przy tym, iż błędne było ustalenie Sądu meriti, by nie można było mówić o sprzeczności uchwały z umową spółki, kiedy umowa zawierała uregulowanie niemożliwe do wypełnienia w świetle obowiązujących przepisów.

W pierwszej kolejności wskazać trzeba na przepis art. 422 § 1 k.s.h., stosowany w niniejszej sprawie odpowiednio na podstawie przepisu art. 567 § 1 k.s.h., zgodnie z którym uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna ze statutem (w niniejszej sprawie – umową spółki) bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały. Wymienione przesłanki należy rozpatrywać w dwóch płaszczyznach: uchwał powziętych z naruszeniem postanowień statutu spółki (jw. – umowy) lub sprzecznych z dobrymi obyczajami (jedna, wszystkie) oraz jednoczesnego godzenia w interesy spółki lub skierowania na pokrzywdzenie akcjonariusza (wspólnika). Możemy więc przyjąć, że uchwała musi być sprzeczna ze statutem spółki (jw. – umową) i jednocześnie godzić w interesy spółki lub musi być sprzeczna ze statutem spółki i jednocześnie mieć na celu pokrzywdzenie akcjonariusza (wspólnika). Ewentualnie uchwała może być sprzeczna z dobrymi obyczajami i jednocześnie godzić w interesy spółki albo też być sprzeczna z dobrymi obyczajami i mieć na celu pokrzywdzenie akcjonariusza (wspólnika). Poza tymi czterema wariantami możliwe jest również, aby uchwała była sprzeczna ze statutem spółki (jw. – umową) i z dobrymi obyczajami i jednocześnie godziła w interesy spółki, była sprzeczna ze statutem spółki i z dobrymi obyczajami i jednocześnie miała na celu pokrzywdzenie akcjonariusza (wspólnika) i w końcu była sprzeczna ze statutem spółki (jw. – umową) i z dobrymi obyczajami i jednocześnie godziła w interesy spółki oraz miała na celu pokrzywdzenie akcjonariusza (wspólnika) (zob. podobnie SA w Łodzi w wyroku z dnia 15 grudnia 2014 r., I ACa 1417/14, LEX nr 1623918). Sprzeczność uchwały wyłącznie ze statutem (jw. – umową) nie wystarczy do jej uchylenia, co słusznie podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 marca 2016 r., III CZP 1/16, dostępny w: Glosa 2016, nr 3, s. 5 w opracowaniu P. Popardowskiego (zob. również glosę D. Wajdy do tego orzeczenia: Glosa 2017, nr 1, s. 24).

Skarżący wskazując na sprzeczność uchwały przekształceniowej z umową spółki i pokrzywdzenie wspólników odnoszą się łącznie do likwidacji lub zmniejszenia wszystkich przywilejów skreślonych w §7 ust 6 i 7 umowy spółki.

Przywołując treść art. 613§3 k.s.h. w związku z art. 579 § 1 i 2 k.s.h. i art. 352 k.s.h. oraz art. 353 k.s.h. i powyższe rozważania przypomnieć należy, że zgodnie z tymi przepisami w przypadku zmiany treści uprawnień i rozporządzeń po wejściu kodeksu spółek handlowych stosuje się przepisy nowej ustawy a zatem w przypadku przekształcenia do uprawnień akcjonariuszy zastosowanie będą miały przepisy o uprzywilejowaniu akcji, a prawa wspólników uprzywilejowanych wskazane w §7 ust 6 umowy spółki wygasają z chwilą przekształcenia. Skoro zatem ustawodawca wprowadził ustawową regulację co do uprawnień (i obowiązków) i wygaśnięcie z umowy prawa uprawnień – uprzywilejowania wspólników, które nie są zgodne z przepisami ustawy o spółce przekształconej, to brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że uchwała przekształceniowa będąca zgodną z powyższymi przepisami jest sprzeczna z umową spółki i ma na celu pokrzywdzenie wspólników.

Przyjęcie takiego stanowiska oznaczałoby, że jeśli umowa spółki przekształconej przewiduje uprawnienia wspólników, które nie są przewidziane w przepisach o spółce przekształcanej, to przekształcenie nie jest możliwe, gdyż oznaczałoby spełnienie przesłanek uchylenia uchwały na podstawie art. 422 k.s.h. (sprzeczność z umową i pokrzywdzenie wspólnika), co zakładałoby całkowity brak logiki ustawodawcy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżona uchwała likwidująca uprzywilejowanie wszystkich wspólników w zakresie zwiększenia siły głosu i prawa do dywidendy (§7 ust 6 umowy spółki) i przyznające wszystkim akcjonariuszom uprzywilejowanym jednakowe i maksymalnie dopuszczalne zgodnie z art. 352 k.s.h. i art. 353 k.s.h. uprzywilejowanie nie jest sprzeczna z prawem (art. 425 k.s.h.) ani z umową spółki i nie ma na celu pokrzywdzenia wspólników (art. 422 k.s.h.).

Nieco inna jest sytuacja, jeśli idzie o niezgodność uchwały z §7 ust 7 umowy spółki, zgodnie z którym w przypadku przekształcenia spółki pozwanej w spółkę akcyjną, na każdy udział uprzywilejowany przypada dziesięć razy więcej akcji niż na udział nieuprzywilejowany. Takie uprzywilejowanie wspólników spółki przekształcanej nie jest sprzeczne z przepisami o spółce przekształcanej, a zatem w miejsce takiego uprzywilejowania nie wchodzi z mocy ustawy przepisy o spółce akcyjnej, co jest zresztą oczywiste.

Co do zasady zatem zaskarżona uchwała nie przyznająca wspólnikom uprzywilejowanym takiej ilości akcji jest sprzeczna z umową spółki. Istota sporu sprowadza się zatem do oceny czy z uwagi na treść art. 422 § 1 k.s.h. spełniony jest także drugi, kumulatywny warunek uchylenia uchwały przewidziany w tym przepisie. Skarżący w żaden sposób nie naprowadzają zarzutów, iż zaskarżona uchwała godzi jednocześnie w interes spółki natomiast zarzucają, że została ona podjęta w celu pokrzywdzenia wspólników mniejszościowych. Nakreślić zatem należy przesłanki uznania, że uchwała ma na celu pokrzywdzenie wspólnika. Pokrzywdzenie wspólnika zachodzi, jeśli w skutek uchwały doznaje on uszczerbku o charakterze majątkowym lub niemajątkowym.

Za taką uchwałę, uznać należy sytuację, gdy w jej wyniku w nieuzasadniony pogorszona zostaje sytuacja wspólnika w spółce, zarówno w sferze majątkowej (zmniejszenie praw udziałowych) jak i niemajątkowej (naruszenie pozycji czy równego traktowania). Najczęściej pokrzywdzenie wspólnika ma miejsce, gdy nałożono na niego obowiązki, którymi nie obciążono innych wspólników lub pominięto go w przyznaniu korzyści, które otrzymali inni wspólnicy.

Określenie „uchwała mająca na celu pokrzywdzenia wspólnika” nie może być wykładana tylko z punktu widzenia interesów majątkowych wspólnika, który zaskarżył uchwałę. Wykładnia powinna uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy oraz generalną pozycję wspólnika w ramach spółki i ocena czy uchwała została podjęta w celu pokrzywdzenia wspólnika powinna odpowiedzieć na pytanie czy uchwałę podjęto po to aby tę pozycję osłabić i w ten sposób doprowadzić do pokrzywdzenia przejawiającego się także w skali korzyści finansowych jakie wiążą się z tą pozycją (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie sygn. akt. I ACa 676/16). Przekładając te rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny uznaje, że zaskarżona uchwała aczkolwiek sprzeczna z §7 ust 7 umowy spółki nie została podjęta w celu pokrzywdzenia powodów czy szerzej wspólników mniejszościowych. Skarżący ich pokrzywdzenie upatrują łącznie co do ograniczenia przywilejów wskazanych w §7 ust 6 i 7 umowy spółki. Jak już wskazano uchwała nie jest sprzeczna z § 7 ust 6 i w tym zakresie nie miała na celu pokrzywdzenia wspólników. Także na rozprawie apelacyjnej pełnomocnicy skarżących łączyli pokrzywdzenie wspólników związane z przywilejami wskazanymi w obu postanowieniach umownych.

Tymczasem abstrahując od treści §7 ust 6 umowy spółki ocenić należy, mając na uwadze wszystkie okoliczności sprawy a szczególnie pozycję skarżących i wspólników mniejszościowych w spółce przekształcanej, jakie skutki niesie przekształcenie spółki w zakresie nie przyznania skarżącym (i wspólnikom mniejszościowym) dziesięciokrotnie większej ilości akcji, na ich uprawnienia korporacyjne.

Jest poza sporem, że w chwili podjęcia zaskarżonej uchwały kapitał zakładowy dzieli się na 10579 udziałów, w tym 8607 udziałów zwykłych i 1972 udziałów uprzywilejowanych.

Wspólnik większościowy posiadał 10479 udziałów w tym 8602 udziały zwykłe (99,9%) i 1877 udziałów uprzywilejowanych (około 18%). Udział tego wspólnika w kapitale zakładowym wynosił około 99%. Siła głosu tego wspólnika na zgromadzeniu wyniosła 27372 głosy tj. 96,62%.

Wspólnicy mniejszościowi posiadali łącznie 100 udziałów (około 9,4%) w tym 95 udziałów uprzywilejowanych i 5 udziałów zwykłych (siła głosu – 955 tj. 3,9%) w tym skarżący K. K. (1) posiadał 1 udział zwykły i 13 udziałów uprzywilejowanych (131 głosów tj. 0,46 %), a P. S. (1) posiadał 7 udziałów uprzywilejowanych (70 głosów tj. 0,24%).

W wyniku odebrania prawa do nabycia dziesięciokrotnie większej ilości akcji, niż wspólnicy posiadający udziały zwykłe nic w pozycji korporacyjnej skarżących (i pozostałych wspólników mniejszościowych) się nie zmieniło, nadal mogli

objąć taką samą ilość akcji jak posiadanych udziałów. Dziesięciokrotnie większa ilość akcji zgodnie z § 7 ust. 7 umowy nie w tej sytuacji nie zmieniliby.

Wprawdzie skarżący (i pozostali wspólnicy mniejszościowi) uzyskaliby proporcjonalnie większe ilości akcji (DK. K. (1) 140 zamiast 14 a P. S. (1) 70 zamiast 7) ale wspólnik większościowy zamiast 1877 udziałów uprzywilejowanych otrzymałby 18777 akcji uprzywilejowanych. Proporcja w pozycji korporacyjnej wspólników mniejszościowych nie uległaby zatem żadnej zmianie.

Nie miałyby tu także żadnego znaczenia dla siły głosu, czy prawa do dywidendy. Po zmniejszeniu uprzywilejowania co do prawa do głosu na zgromadzeniu wspólników wspólnik większościowy posiadałby 46142 głosy (8602 z udziałów zwykłych i 37 540 z udziałów uprzywilejowanych) tj. 96 % a wspólnicy mniejszościowi około 3,9 % czyli tyle samo co zgodnie z §7 ust 6 i 7 umowy spółki.

Taka sama relacja dotyczy prawa do dywidendy, skoro zmniejszenie prawa do dywidendy (z 10-krotnej do połowy) dotyczy wszystkich wspólników proporcjonalnie i wspólników mniejszościowych jak i wspólnika większościowego.

Zachowanie jednakowych propozycji w zakresie przekształcenia udziałów w spółce z o.o. w akcje spółki przekształcanej dla wszystkich wspólników oznacza, że po przekształceniu zachowują oni identyczne prawa jakie posiadali w spółce przekształcanej przy zachowaniu ustawowych wymogów obowiązujących dla spółki akcyjnej a wynikających z art. 352 k.s.h. i art. 353 k.s.h.

W ocenie Sądu Apelacyjnego błędne jest stanowisko apelującego K. K. (1), iż przewidziana w art. 553 § 3 k.s.h. zasada kontynuacji w przypadku przekształcenia spółek kapitałowych nie oznacza, że dotychczasowi wspólnicy spółki z o.o. stają się akcjonariuszami spółki akcyjnej na tych samych zasadach – co do ilości udziałów, jakie obowiązywały w spółce przekształcanej. Zasada ta obowiązuje wszystkich wspólników, którzy zgodnie z art. 564 i 565 k.s.h. złożyli oświadczenie o uczestnictwie w spółce przekształcanej i wspólnicy ci nie muszą składać oświadczeń o objęciu akcji spółki przekształcanej, gdyż stają się jej akcjonariuszami z mocy prawa z chwilą przekształcenia.

Z tych przyczyn w ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżona uchwała choć sprzeczna z §7 ust 7 umowy spółki nie została podjęta z zamiarem pokrzywdzenia wspólników mniejszościowych w tym skarżących ani w wyniku jej podjęcia taki skutek nie powstał, a zatem brak było podstaw do jej uchylenia na podstawie art. 422 § 1 k.s.h.

Oznacza to, że powództwo nie znajdowało uzasadnienia ani w treści art. 425 § 1 k.s.h. ani art. 422 § 1 k.s.h., a zatem oba powództwa zasadnie podlegają oddaleniu, a w konsekwencji apelacje powodów są bezpodstawne i zgodnie z art. 385 k.p.c. podlegają oddaleniu. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając od każdego ze skarżących na rzecz pozwanej koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej.

SSA Lucjan Modrzyk	SSA Jadwiga Galas	SSA Tomasz Pidzik
--------------------	-------------------	-------------------